

	Akademia Sztuki w Szczecinie	
	Wydział	Malarstwa i Praktyk Kuratorskich
	kierunek:	Kuratorstwo i Realizacja Wystaw
	specjalność:	
	poziom:	Studia I stopnia
	forma:	Studia stacjonarne
	profil:	Ogólnoakademicki

SYLABUS

A. Informacje ogólne

nazwa przedmiotu		Historia i teoria sztuki nowoczesnej	kod przedmiotu (z planu studiów)	Kur.I.B2	przynależność do bloku	Podstawowy
prowadzący		dr Wiktoria Koziół			e-mail	wiktoria.kozioł@akademiasztuki.edu.pl
rok	1 i 2	semestr	1,2,3,4		punkty ECTS	8
typ przedmiotu		obowiązkowy			język wykładowy	polski
liczba godzin		wykłady	120		suma	120
		ćwiczenia				
		laboratoria				
		pracownie				

B. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji

Ogólna znajomość podstaw historii kultury europejskiej i kultur pozaeuropejskich oraz wiedza na temat historii powszechniej na poziomie podstawowym licealnym. Umiejętność czytania krótkich tekstów naukowych i popularnonaukowych w języku angielskim.

C. Informacje dotyczące celów przedmiotu

C1- uzyskanie przez osoby studiujące wiedzy na temat poglądów estetycznych, form i treści sztuki w kręgu europejskim w okresie od antyku do schyłku epoki nowożytnej;
 C2- uzyskanie przez osoby studiujące wiedzy na temat form i treści sztuki oraz zasadniczych poglądach estetycznych w wybranych kulturach pozaeuropejskich w okresie do początków XX w.
 C3- zapoznanie studiujących ze sposobami analizy i modelami interpretacyjnymi dotyczącymi sztuki nowoczesnej.

D. Efekty uczenia się dla przedmiotu (EKU) (opis osiągnięć studenta po ukończeniu przedmiotu)	Efekty kierunkowe	efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji wg. Rozporządzenia MNiSW
WIEDZA: absolwent zna i rozumie		
Osoba ma podstawową wiedzę z zakresu dyscyplin pokrewnych (architektura wnętrz, wzornictwo, fotografia, grafika użytkowa, film) Osoba posiada ogólną znajomość literatury na temat sztuk pięknych i sztuk projektowych oraz wiedzę umożliwiającą pozyskiwanie niezbędnych informacji na ich temat (książki, czasopisma, multimedia, Internet), potrafi je konstruktywnie analizować i interpretować	KUR1_W02 KUR1_W04	P6S_WG P6S_WG
Osoba posiada pogłębioną wiedzę z zakresu historii i teorii sztuki nowoczesnej i współczesnej	KUR1_W06	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi		
Osoba potrafi analizować i interpretować dzieła sztuki z wykorzystaniem metodologii naukowej	KUR1_U06	P6S_UW
Osoba potrafi organizować pracę badawczą, korzystając z zasobów bibliotek, muzeów, archiwów i innych instytucji	KUR1_U07	P6S_UW
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do		
Osoba posiada umiejętność samodzielnego myślenia w celu rozwiązywania problemów oraz efektywnego organizowania pracy	KUR1_K05	P6S_KK
Osoba komunikuje się w obrębie własnego środowiska i społeczności posługując się fachową terminologią z zakresu kuratorstwa, sztuk plastycznych i konserwacji zabytków	KUR1_K08	P6S_KR P6S_KO

D1. Treści programowe					
Wykład			ćwiczenia		
semestr I					
typ	Temat	liczbagodz	typ	temat	Liczb a godz

WYK	1. Koncepcje nowoczesności we współczesnej nauce o sztuce. Systemowe ujęcie modernizmu. Problemy epoki i jej ambiwalencja. 2. Rewolucja francuska a sztuka ok. 1800. Narodziny krytyki artystycznej. 3. Klasycyzm i romantyzm jako dwie formuły początków nowoczesności. Malowniczość, piękno, wzniosłość jako kategorie estetyczne. 4. Historyzm: geneza i cechy charakterystyczne nurtu międzynarodowego. Akademizm. 5. Modyfikacje narodowe historyzmu i przyczyny jego znaczenia w sztuce polskiej. Recepcja polskiej sztuki na świecie. 6. Kwestia realizmu, autonomii sztuki, koncepcji naukowości w nurtach awangardowych. Narodziny i rozwój fotografii. 7. Impresjonizm, postimpresjonizm i ich następstwa. Symbolizm. 8. Secesja, początki sztuki projektowania i jej rozwój. 9. Zajęcia dodatkowe: wybrane przez osoby studiujące tematy: sztuka i historia Szczecina, wątki queerowe w sztuce nowoczesnej.	30			
-----	--	----	--	--	--

semestr II					
typ	Temat	liczbagodz	typ	temat	Liczb a godz
WYK	1. Protoawangarda i tzw. sztuka reformy początków XX. wieku 2. Kubizm a „odkrywanie” sztuki Afryki 3. Artystyczne konsekwencje I wojny światowej 4. Dadaizm i surrealizm 5. Sztuka rosyjskiej awangardy I. i II dekady XX wieku 6. Bauhaus i jego naśladownictwa w Europie 7. Awangarda międzywojenna w zachodniej Europie i na świecie 8. Strzemiński, Kobra i awangarda w środkowej Europie.	30			
semestr III					
typ	Temat	liczbagodz	typ	temat	Liczb a godz

wyk	1. Analiza wybranych tekstów teoretycznych związanych z I awangardą (1905-1945). 2. Wpływ modernizmu na wystawiennictwo. Instalacje, wystawy site-specific, koncepcja „białego sześcianu” i wystawy scenograficzne 3. Historia i teoria projektowania 4. Art Deco i Nowa Rzeczowość 5. Sztuka systemów totalitarnych na świecie 6. Artystyczne konsekwencje II wojny światowej 7. Sztuka abstrakcyjna w drugiej połowie XX wieku. Malarstwo gestu, szkoła nowojorska 8. Specyfika sztuki tzw. bloku wschodniego w okresie realnego socjalizmu 9. Modernizm na świecie w III ćwierci XX w.	30			
semestr IV					
typ	Temat	liczbagodz	typ	temat	Liczb a godz

Wyk	1. Modernizm w architekturze 2. Nowe media w sztuce lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych 3. Początki sztuki akcji. Neoawangarda 4. Specyfika artystyczna sztuki polskiej w okresie odwilży i gierkowskiego konsumpcjonizmu 5. Przemiany w sztuce Ameryki Łacińskiej i Południowej 6. Odwrót od abstrakcji w III ćwierci XX w. 7. Od Nowej Figuracji do hiperrealizmu i Nowych Dzikich 8. Postmodernizm jako koncepcja filozoficzna i jego reperkusje w sztuce – aspekty związane z nowoczesnością. 9. Fenomen sztuki religijnej w Polsce lat 1956-1989 i jego geneza, sztuka kontrkultury, „trzecia droga”. Recepcja teorii krytycznej	30				
-----	--	----	--	--	--	--

D2. Powiązanie z badaniami naukowymi/artystycznymi

Temat zadania badawczego/nazwa projektu: opcjonalnie – hipotetyczny projekt wystawy sztuki daw
pomoc w formułowaniu własnego problemu badawczego.

Sposób zapewnienia udziału studentów w prowadzonych badaniach: Sposób zapewnienia udziału stu
w prowadzonych badaniach: wskazówki udzielane osobom uczącym się w realizacji własnych z
badawczych podczas dyżuru oraz w trakcie zajęć.

E1. Literatura obowiązkowa

Art in Theory. 1900-2000. An Anthology, red. Ch. Harrison, P. Wood, London 2002
Teoretycy, artyści o sztuce 1700-1870. Wybór tekstów, oprac. E. Grabska, M. Poprzęcka, Warszawa 1989
Gombrich E.: O sztuce, Warszawa 1997
Honour H., Fleming J.: Historia sztuki świata, Warszawa 2002
Fahr-Becker G.: Secesja. Warszawa 2007
Geller K.: Malarstwo francuskie XIX w., Warszawa 1990
Krakowski, P.: Sztuka III Rzeszy. Kraków 1994
Lipiński, F., Ameryka. Rewizje wizualnej mitologii Stanów Zjednoczonych, Poznań 2021.
Mikina, E., Bakunin w Dreźnie, w: Słów brak. Teksty z lat 1991- red. M. Lewandowska, J. Gawkowski, Łódź 2023.
Obrist, H. U, Krótka historia kuratorstwa, Kraków 2016
Poprzęcka M.: Akademizm, Warszawa 1977
Porębski, M., Dzieje sztuki w zarysie, t. 3, Wiek XIX i XX, Warszawa 1988
Rottenberg, A.: Sztuka w Polsce 1945-2005, Warszawa 2005
Trzeciak P. (red.): Sztuka świata, tom 10-13, red. P., Warszawa 1989-2000

Uaktualniony spis literatury zostanie przekazany studentkom i studentom na początku każdego semestru.

E2. Literatura uzupełniająca

Balus W.: Gotyk bez Boga? W kręgu znaczeń architektury sakralnej XIX w. Toruń 2011

Bogucki J.: Sztuka Polski Ludowej, Warszawa 1983

Brendel, H.: Miasto do mieszkania. Zagadnienia reformy mieszkaniowej na przełomie XIX i XX w. i jej wprowadzenie w Poznaniu w pierwszej połowie XX w. Poznań 2012

Bryl, M.: Cykle Artura Grottgiera. Poetyka i recepcja. Poznań 1994

Baumgarth C.: Futuryzm, Warszawa 1987.

Chalumeau, J.-L.: Historia sztuki współczesnej, Warszawa 2007;

Charazińska E (red.): Koniec wieku. Sztuka polskiego modernizmu 1890-1914, Warszawa 1996

Chrzanowska-Pieńkos J., A. Pieńkos: Leksykon sztuki polskiej XX wieku. Sztuki plastyczne, Poznań 1996;

Czas przełomu 1908-1928. Sztuka awangardy w Europie Środkowej. Kraków 2018

Czartoryska U.: Od pop-artu do sztuki konceptualnej, Warszawa 1973.

Dziamski G.: Awangarda po awangardzie. Od neoawangardy do postmodernizmu, Poznań 1995.

Durozoi G.: Słownik sztuki XX wieku. Warszawa 1998

Friedrich, J.: Walka obrazów. Przedstawienia wobec idei w Wolnym Mieście Gdańsku. Gdańsk 2015

Grabska E.: Morawska H. (oprac.): Artyści o sztuce. Od van Gogha do Picassa, wyd. 2, Warszawa 1969

Hofstätter H.: Symbolizm, Warszawa 1980

Huml, I.: Polska sztuka stosowana XX wieku, Warszawa 1978.sji SHS, Warszawa 200

Hussakowska M.: Minimalizm, Kraków 2003.

Ilkosz J. (red.): Hans Poelzig we Wrocławiu. Architektura i Sztuka 1900-1916. Wrocław 2000

Janicka K.: Surrealizm, Warszawa 1985

Juszczak W.: Malarstwo polskie. Modernizm, Warszawa 1977

Juszczak W.: Postimpresjoniści, Warszawa 1980

Kępiński Z.: Impresjoniści u źródeł swoich obrazów, Wrocław 1976.

Kępiński Z.: Impresjonizm polski, Warszawa 1961.

Kiecko E. (red.): Czuły modernizm. Warszawa/Kraków 2019

Konopacki A.: Prerafaelici. Warszawa 1989

Kostrzyńska-Miłosz, A.: Polskie meble 1918-1939. Forma – funkcja – technika. Warszawa 2005

Kostrzyńska-Miłosz, A.: Polskie meble 1945-1970. Idee i rzeczywistość. Warszawa 2021

Kowalska B.: Polska awangarda malarska 1945-1980. Szanse i mity, Warszawa 1988

Kozakiewicz S.: Malarstwo polskie. Oświecenie, klasycyzm, romantyzm, Warszawa 1979.

Korduba P.: Ludowość na sprzedaż. Warszawa 2013

Konstantynów D. (red.): Nacjonalizm w sztuce i historii sztuki 1789-1950. Warszawa 1998

Kotula A., Krakowski P., Rzeźba XIX wieku, Kraków 1980

Markowska, A., Sztuka w Krzysztoforach. Między stylem a doświadczeniem, Kraków-Cieszyn 2000 [oraz inne publikacje autorki].

Markowska, A., Sztuka i rewolucja. Wieloperspektywiczne ujęcie sztuki polskiej zaraz po wojnie.

Naylor G.: Bauhaus, Warszawa 1977

Nochlin L.: Realizm, Warszawa 1974

Olśzewski A.: Dzieje sztuki polskiej 1890-1980 w zarysie, Warszawa 1988;

Pawłowski T.: Happening, Warszawa 1988

Pilecka, E. (red.), Sztuka w Kręgu władzy. Toruń 2009 (teksty dot. sztuki XIX i XX w.)

Piotrowski P.: Znaczenia modernizmu. W stronę historii sztuki polskiej po 1945 roku, Poznań 1999

Piotrowski P.: Awangarda w cieniu Jałty. Sztuka i polityka w Europie Środkowo-Wschodniej 1945-1989, Poznań 2005.

Poprzęcka M. (red.): Przed wielkim jutrem. Sztuka 1905-1918. Warszawa 1993

Poprzęcka M. (red.): Recepcja renesansu w XIX i XX wieku. Łódź 2003

Porębski M.: Kubizm, Warszawa 1986

Porębski M.: Granica współczesności 1909-1925, Warszawa 1989

Purchla J. (red.): Kłopotliwe dziedzictwo. Architektura III Rzeszy w Polsce. Kraków 2021

Ratajczak J. (red.): Krzyk i ekstaza. Antologia ekspresjonizmu, Poznań 1987

Rewald J.: Historia impresjonizmu, Warszawa 1985.

Richardson T, Stangos N. (red.): Kierunki i tendencje sztuki nowoczesnej, Warszawa 1980

Richter H.: Dadaizm. Sztuka i antysztuka, Warszawa 1986

Rottermund A. (red.): Sztuka i historia. Warszawa 1992 (teksty dot. sztuki XIX i XX w.)

Ryszkiewicz A.: Malarstwo polskie. Romantyzm, historyzm, realizm, Warszawa 1989.

Stephan R. (red.): Erich Mendelsohn. Dynamika i funkcja. Wrocław 2001

Teoretycy, artyści krytycy o sztuce 1700-1870, Warszawa 1989

Thompson J.: Jak czytać malarstwo współczesne. Od Courbetta do Warhola, Kraków 2006

Włodarczyk, W.: Socrealizm. Sztuka polska w latach 1950-1954

Włodarczyk, W., Sztuka polska. T. 7. Sztuka XX i początku XXI wieku, Warszawa 2022

Żuchowski, T.: Patriotyczne mity i toposy. Malarstwo niemieckie 1800-1848. Poznań 1991

Żuchowski, T.: Między naturą a historią. Malarstwo Caspara Davida Friedricha. Szczecin 1993

Uaktualniony spis literatury zostanie przekazany studentkom i studentom na początku każdego semestru

F. Forma i warunki zaliczenia przedmiotu

Warunki zaliczenia				Warunki egzaminu		
Obecność na wykładach (min. 50%, 2 nieobecności nieusprawiedliwione w semestrze), znajomość lektur, dodatkowo punktowana aktywność na zajęciach.				Każdy semestr: prezentacja projektu wystawy, dotyczącej jednego z zagadnień, prezentowanych podczas wykładów. Egzamin w formie zamkniętego testu pisemnego i wizualnego		
Inne: W przypadku ITS należy z osobą prowadzącą skonsultować formę zaliczenia i udziału w zajęciach						
ocena celująca	ocena bardzo dobra	ocena dobra plus	ocena dobra	ocena dostateczna plus	ocena dostateczna	ocena niedostateczna

G. Nakład pracy studenta

Forma aktywności	średnia liczba godzin
godziny kontaktowe z nauczycielem	120
przygotowanie do zajęć	20
opracowanie materiału po zajęciach	20
konsultacje/ egzamin/sprawdzian/przegląd/ przesłuchania	20
przygotowanie do egzaminu/przeglądu/przesłuchania	20
suma godzin	200
liczba punktów ECTS	8 ECTS

13.04.2026 Wiktoria

Kozioł

Data i podpis autora treści sylabusu

.....

Podpis Przewodniczącego
Kierunkowej Rady Programowej